

Vámos György: Csurkáról másképp

2012 február 11. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Elment... Pedig nagyon nem akart. Január 14-én, Szegeden már súlyos betegen még utoljára a kormány érdekében utcára hívta az embereket, üzenete ahhoz a nemzethez szólt, amely számára a legszentebb, a legsérthetlenebb volt.

'56-os megnyilvánulása miatt hiába próbálták beszervezni, majd később nyilvánosságra hozni beszervezését, egyedülként vállalta: igen, aláírtam de nem jelentettem senkiről.

Régóta ismertem Pistát. A hetedik kerületben – egy „kis szegletben” – közel laktunk egymáshoz. A Damjanich utca nemcsak névadójáról, hanem arról is híres volt, hogy itt lakott Csurka István, Für Lajos, és itt lakik még mindig Bíró Zoltán, én pedig tényérnyi távolságra tőlük. Sokszor megálltunk az utcán beszélgetni. Robusztus alakja mellett mindig fel kellett néznie rá, miközben az emberek távol s közelről nézegettek bennünket, odaszóltak, odaköszöntek, és mindenki ugyanazt kérdezte: mi lesz a nemzettel? Pista ilyenkor mindig elmosolyodott, és csak annyit mondott: majd lesz valahogy. Többször volt vendégem a Kiút többszemélyiségben, de „felléptünk” együtt a Polgárok Házában is, rendre telt ház előtt.

Volt az is, aki először érezte, hogy össze fog dőlni a lakiteleki sátor, pedig olyan egyéniségek küzdöttek Lakitelek eszmeiségéért mint Csoóri Sándor, Bíró Zoltán, Lezsák Sándor, Fekete Gyula, Csengey Dénes és Pozsgay Imre. Sokszor antiszemitázták írásai miatt, többször ítélték szilenciumra, de a rendszerváltás előtt legalább játszották a darabjait, kétszer is megkapta a József Attila-díjat. 1990 után örök érvényű darabjait nem tűzték többé színpadra, vajon miért? Milyen váltás volt valójában, ha Csurkát nem játszották? Igen, őt nem játszották. Semmilyen kitüntetéssel nem kapott, pedig írói munkásságáért, magyarságáért, hazaszeretetéért kijárt volna neki a Kossuth-díj.

Most az égi lóversenypályán újra találkozhat a zsidó haverokkal is, Szenes Ivánnal és Zsütivel, azaz G. Dénes Györggyel. Akkor most hogy volt ő antiszemita? Karinthy Mártonra igazán nem lehet ráfogni, hogy támogatná vagy kedvelné az antiszemitákat, tavaly szeptember óta mégis magánszínházában játsszák az Eredeti helyszín című Csurka-darabot, amely valóban rámutat a múlt, a jelen és a jövő eredeti helyszíneire, a magyar valóságra.

Már Bécsben éltem, ebédidőben mindig egy nagy társaság ült a Stadtkrug étterem teraszán, toporgott már a rendszerváltás, az utolsó pillanatokban voltunk, az asztalnál bécsi prominens zsidók ültek, vártuk az étterem tulajdonosát, Beczúr Vilít, aki megérkezett és bedobta a társaságnak, amelynek tagjai sokat tettek az 1967 óta megszakadt magyar–izraeli kapcsolatok feltámasztásáért, hogy beszélt Csurkával, el kell gondolkozni azon, amit mondott, mert volt egy pár jó gondolata. Ki kell őt vinni Erecbe (Izrael). Erre megfagyott a nyári 30 fokos levegő, pont Csurkát? Igen, őt! Valójában miért ne? – mondta az egyik asztalnál ülő, ismerjük meg véleményét, mit, miért gondol másképp a zsidóságról. A végén semmi sem lett az utazásból. Talán most fent Pista megkérdézheti, miért is maradt el az utazás. Az igaz emberek választ kell adjanak.

Hadd osszak meg önökkel egy mulatságos történetet, amely szintén Bécshez és Csurkához köthet. Zsütivel sétáltam a Kärtner strassén, vele egy tízperces út másfél óráig tartott, mert minden fél méteren megállt. Épp egy híres kalapüzlet kirakata előtt álltunk, mikor meghívtam ebédre. Lemondok az ebédről, Vámoskám, ha meghívsz egy kalapra. Ehhez tudni kell, hogy egy kalapgyűjtemény büszke tulajdonosa volt, és kalapjait ismert személyekről nevezte el. – Szeretném, ha vennél nekem egy csurt. Tudatlanul álltam, csak sejtéseim voltak, hogy mire készül. Barátom kiválasztott egy kalapot, megvettem neki, kijöttünk az üzletből, majd felkiáltott: Végre megvan, hát ő a Csurka! Így fogom őt becézni. (Egy kis adalék: Zsüti 1944-ben végigélte a munkaszolgálatosok gyötrelmes sorsát.) Csurka szókimondásához hozzátartozott a New York–Tel Aviv-tengely emlegetése, de hogy valójában ezt miért mondta, az már senkit sem érdekelt. Egyszerűbb volt ráfogni, hogy a gyölet hangján szól. Pedig százezreket tudott megmozgatni.

Nem tudom megkerülni azt a kérdést, hogy az a sok betiltott film, amelyeket 1993 táján dobozba zártak, nem fáj senkinek? Csak az, hogy Csurka meg merete fogalmazni gondolatait a filmekben szereplőkről és azok hasznélvező gyermekeiről, akik miatt radikális szókimondásai a rendszerváltás – ha egyáltalán az volt – kizárta magából. A MIÉP-nek egyszer sikerült bejutni a parlamentbe, majd, miután kiesett onnan, Csurka szinte egyedül képezte a MIÉP-et házasságával, Gizivel. Elhallgatott a Pannon Rádió is, ahol többször voltam vendég a szintén zsidó származású Tímár Györggyel. Csurkának köszönhetem egy azóta már elhunyt jó barát, Hajdú Demeter Dénes megismerését, aki 1956 után egy ideig zárkatársa volt Csurkának. Hát, őket most újra találkoztak. Pista szerette volna feltárni az igazi múltat, hogy tiszta magyar jelenünk és jövőnk lehessen, helyette azonban sok-sok támadást kapott, de rendületlenül állta azokat. Még voltak tervei, és utolsó máve, a Hatodik koporsó kidomboríthatja mindazt, amit már 1989. június 16-án a Hűsök terén meg kellett volna tudnunk.

Aggódása nemzetéért igaz magyar aggodalom volt, még akkor is, ha néha túl szókimondóra is sikeredett. Robusztus alakja, gyermeki mosolya már csak emlék azok számára, akik kedvelték.
Vámos György - magyarhirlap.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló